

РЕШЕНИЕ

№ 6686

гр. София, 24.11.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 28 състав,
в публично заседание на 11.11.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антони Йорданов

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **7665** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 121 от Закона за държавния служител /ЗДСл/.

Делото е образувано по жалба на И. Б. С. срещу Заповед № П-07/23.07.2020г. на Председателя на Патентното ведомство на Република България /ПВ/, с която е прекратено служебното правоотношение на лицето в качеството и на служител на длъжност „главен експерт“ в дирекция „Спорове и административнонаказателна дейност“ при ПВ, считано от 23.07.2020г.

Оспорва се заповедта като незаконосъобразна и се иска отмяната ѝ. Счита, че заповедта е издадена при съществени нарушения на административно - производствените правила и в нарушение на материалния закон. По същество се твърди, че не е извършено реално съкращение на длъжността при ответника като нормативно определена позиция, същата продължава да съществува като система от функции, задължения и отговорности в администрацията при ответника.

В съдебно заседание оспорващата се явява лично и поддържа жалбата на заявените основания.

Ответникът – Председател на ПВ се представлява от юрк. Н., която аргументира неоснователност на жалбата и претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото писмени доказателства, приема за установено следното от

фактическа страна:

Оспорващата И. Б. С. е заемала длъжността „главен експерт“ с ранг IV-ти младши в дирекция „Експертиза и опозиция на марките и географските означения“, съгласно Заповед № III-85/21.02.2020г. (л. 20 от делото).

Със Заповед № 600/22.07.2020г. на председателя на ПВ е извършена промяна в длъжностното разписание на Патентното ведомство, а именно в дирекция „Спорове и административнонаказателна дейност“ е трансформирана длъжността „главен експерт“ ранг IV младши – 1 щатна бройка в длъжност „държавен експерт“ ранг III младши – 1 щатна бройка. Със същата заповед е утвърдено длъжностното разписание на ПВ, като е посочено, че промените влизат в сила от 23.07.2020г.

С писмо № 93-00-520/22.07.2020г. на С. е отправено предизвестие по чл.106, ал.1 от ЗДСл и е издадена процесната заповед, с която е прекратено служебното правоотношение на С. в качеството и на служител на длъжност „главен експерт“ в дирекция „Спорове и административнонаказателна дейност“ при ПВ, считано от 23.07.2020г. В нея са определени дължимите обезщетения за неизползван платен годишен отпуск и за неспазен срок на предизвестие.

По делото е представена административната преписка, вкл. поименно разписание на длъжностите и длъжностно разписание, двете в сила от 23.07.2020г. , както и длъжностните характеристики за длъжностите „главен експерт“ в дирекция „Спорове и административнонаказателна дейност“ при ПВ и „държавен експерт“ в дирекция „Спорове и административнонаказателна дейност“ при ПВ.

При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима като подадена от активно легитимирано лице с правен интерес да оспорва, в законоустановения преклузивен срок, насочена срещу акт, подлежащ на съдебен контрол.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Заповедта е издадена от председателя на Патентното ведомство на Република България, в чиято структура е назначен жалбоподателя – дирекция „Експертиза и опозиция на марките и географските означения“ и който е органа по назначаване, съобразно разпоредбите на ЗДСл., чл. 6, ал.1. Съгласно чл. 107 ЗДСл органът по назначаването има право едностранно да прекрати служебното правоотношение с държавния служител при определени условия. Доколкото председателят на ПВ на РБ е орган по назначаване, същият има право едностранно да прекрати служебното правоотношение с жалбоподателя. Поради това съдът приема, че административният акт е издаден от компетентен орган.

Спазени са установената писмена форма и съдържание за издаване на административен акт - чл. 108 ЗДСл. Посочен е издателят на заповедта, нейният адресат, правното основание за прекратяване, а именно чл. 106, ал. 1, т. 2 от ЗДСл, словно са отразени мотиви за прекратяването, а именно поради съкращаване на длъжността.

В хода на административното производство не са допуснати нарушения на административнопроизводствените правила от категорията на съществените, които да са ограничили правото на защита на оспорващите и да са пречатствали правото им адекватно да я организират. Съгласно трайно установената практика на Върховен административен съд, съществено е това нарушението, наличието на което да повлияе върху съдържанието на акта, т.е. ако това нарушение не е допуснато, би се стигнало

до постановяване на акт с различно съдържание.

Съдът обаче приема, че заповедта е издадена в противоречие с материалноправните разпоредби, което води до нейната незаконосъобразност.

Служебното правоотношение на И. С., за заеманата от нея длъжност „главен експерт“ в дирекция „Спорове и административнонаказателна дейност“ при ПВ е прекратено на основание чл.106, ал.1, т.2 от Закона за държавния служител. Съгласно тази разпоредба органът по назначението може да прекрати служебното правоотношение с едномесечно предизвестие в случай на съкращаване на длъжността. Срокът на предизвестие в процесния случай не е спазен, но от това не може да се направи извод за незаконосъобразност на индивидуалния административен акт – заповед, с която е прекратено правоотношението, тъй като законодателят е предвидил възможност служителят да получи адекватна защита чрез предявяване на осъдителен иск, когато не е изплатено обезщетението, или както е сторено в случая – изплаща се обезщетение в размер на основната заплата за неспазения срок на предизвестieto на основание чл. 106, ал. 4 от ЗДСл.

Преди всичко следва да бъде посочено, че съгласно Заповед III-86/22.02.2019г. и Заповед № III-62/27.07.2018г., считано от 01.08.2018г. И. С. е заемала длъжността „главен експерт“ в дирекция „Спорове и административнонаказателна дейност“. Видно обаче от Заповед № III-85/21.02.2020г. (л. 20 от делото) С., считано от 01.01.2020г. е заемала длъжността „главен експерт“ с ранг IV-ти младши в дирекция „Експертиза и опозиция на марките и географските означения“. От доказателствата по делото се установява, че Заповед № 600/22.07.2020г. на председателя на ПВ е извършена промяна в длъжностното разписание на Патентното ведомство, а именно в дирекция „Спорове и административнонаказателна дейност“ е трансформирана длъжността „главен експерт“ ранг IV младши – 1 щатна бройка в длъжност „държавен експерт“ ранг III младши – 1 щатна бройка. По делото обаче няма данни да е правена промяна в дирекция „Експертиза и опозиция на марките и географските означения“, поради което не може да се приеме, че длъжността на С. е съкратена. Последното представлява самостоятелно основание за отмяна на оспорената Заповед № II-07/23.07.2020г. поради липсата на материалноправните предпоставки за издаването и.

Дори и да се приеме, че в Заповед № III-85/21.02.2020г. е допусната техническа грешка досежно мястото на работа на С., каквито доводи и съображения не са изложени по делото, то съдът счита, че отново не са налице условията за прекратяване на служебното правоотношение на посоченото основания – чл. 106, ал. 1, т. 2 от ЗДСл.

В този случай основният спор между страните и подлежащ на проверка от настоящата инстанция касае въпросът дали е налице реално съкращаване на длъжността съгласно чл. 106, ал. 1, т. 2 и дали установената фактичката обстановка предполага извършване на подобни действия от страна на органа по назначението – прекратяване на служебното правоотношение. Съдът в практиката си, а и в практиката на Върховния административен съд се приема, че за да бъде налице законосъобразно прекратяване на служебното правоотношение от органа по назначението е необходимо да се отговори преди всичко на въпросите, при какви обстоятелства е извършено съкращаването на длъжността, налице ли са били условията за това, както и извършено ли е това в изискуемата от закона форма, в която да е обективизирано волеизявлението на съответния компетентен за това орган.

Също така за да възникне основаниято, предвидено в чл. 106, ал. 1, т. 2, следва

да се установи, че длъжността, заемана от служителя като нормативно определена позиция и система от функции, задължения и изисквания не съществува или ако тя е запазена, е намелен броя на служителите, ангажирани с нейното изпълнение. Установяването на фактическите основания, обосноваващи съкращаване на длъжността, е в тежест на административния орган.

Понятието „длъжност“ притежава дефиниция по закон, определена в чл.2, ал.1 от Наредба за прилагане на класификатора на длъжностите в администрацията, според която длъжност в администрацията е „нормативно определена позиция, която се заема по служебно или по трудово правоотношение, включително по правоотношение, възникнало на основание на Закона за Министерството на вътрешните работи, на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, на Закона за митниците или на Закона за дипломатическата служба, въз основа на определени изисквания и критерии, свързана е с конкретен вид дейност на лицето, което я заема, и се изразява в система от функции, задължения и изисквания, утвърдени с длъжностна характеристика“. Именно длъжностната характеристика определя функциите задълженията и изискванията на длъжността. При съпоставка между старата и новата длъжност предмет на самостоятелно изследване е наличието или липса на сходство между двете в частта, определяща техните цели и функции. При това положение няма как да съществува прекратяване на длъжност, ако новосъздадената повтаря общите положенията, функциите и целите, установени с длъжностната характеристика на старата, макар и да притежава различно нормативно заложено наименование. Практиката на съда поставя и друг самостоятелен въпрос при осъществяване на контрол за законосъобразност при прекратяването по чл.106, ал.1, т.2 от ЗДСл., а именно на преценка подлежи общата щатна численост на заеманите длъжности преди и след утвърждаването на новото длъжностно разписание. Един отрицателен отговор във връзка с поставения въпрос дали е настъпила промяна в общата численост на лицата, заемащи определена длъжност, сочи индиректно за непроменено фактическо положение преди и след съкращаването на длъжността, което има вероятност да се отрази на законосъобразността на поставения акт, ако това не бъде успешно опровергано от други обстоятелства.

Прекратяването на служебното правоотношение, осъществено със Заповед № П – 07/23.07.2020 г. на председателя на ПВ поради съкращаване на длъжността на основание чл.106, ал.1, т.2, намира своята основа в мотивирано предложение от страна директора на дирекция С.. С за трансформиране на 1 щ. бр. за длъжността „главен експерт“ в длъжност „държавен експерт“ – 1 щ. бр. поради натоварване с нови функционални задължения дирекцията – участие в специализираните състави за изготвяне на становища и/или вземане на окончателни решения по тях, за което е необходимо назначаването на тази длъжност на лице, което отговаря на законовите изисквания за участие в специализираните състави, извън служителите с правна квалификация.

Трансформацията на една длъжност в друга налага новата да е различна както по своето нормативно наименование, така и по преките задължения и функции, които в сравнение със съкратената длъжност осъществява. От настоящото следва да се направи извод, че съкратената длъжност трябва да не фигурира въобще като нормативно наименование в длъжностното разписание на ведомството или ако фигурира, то трябва да е намалена нейната обща численост. Последното обхваща

действията на административния орган самостоятелно да прецени на кое лице да прекрати служебното правоотношение, когато на същата длъжност са назначени повече лица. Самата преценка на органа не може да бъде предмет на съдебен контрол, тъй като тя е извършена в сферата на неговата оперативна самостоятелност. Въпреки това, според практиката на ВАС преценката на органа по назначението е ограничена от чл. 4, ал. 2 и чл. 6 от АПК, както и от приложимия специален закон, тъй като съгласно чл. 106, ал. 1, т. 2 от ЗДСл. Прекратяването на правоотношението може да се осъществи само спрямо лице, заемащо такава длъжност, която е била съкратена и вече не фигурира като нормативно наименование и система от функции, задължения и изисквания. Да се приеме противното означава законодателят да е предвидил възможност да се съкращава една длъжност и да се прекратява служебното правоотношение с лице, заемащо друга, различна от съкратената, което е повратно на действителната воля, вложена в буквата и духа на закона, който именно позволява прекратяване на служебното правоотношение единствено при наличието на определени фактически обстоятелства, които обуславят приложението на чл. 106, ал.1, т.1 или чл. 106, ал. 1, т. 2. В това отношение следва да се спомене, че подобно разграничение между различните длъжности прави и Класификатора на длъжностите в администрацията.

Съдът намира, че това разграничение не е било взето предвид от административния орган при прекратяване на служебното правоотношение и е налице нарушение на материалния закон поради следното: От представеното длъжностно разписание, в сила от 23.07.2020г., дирекция С. разполага с обща численост 21 щ. бр., от които 6 щ. бр. са „държавен експерт“, 3 щ. бр. „главен експерт“. От поименното длъжностно разписание се установява, че една щатна бройка „главен експерт“ при дирекция С. не е заета.

Ответникът по спора излага твърдението, че на мястото на съкратената длъжност „главен експерт“ е разкрита нова длъжност „държавен експерт“, но оспорващата не отговаряла на изискванията за заемане на длъжността „държавен експерт“, предвид разпоредбата на чл. 83, ал. 2 от ЗППМ.

Съгласно цитираната норма за държавни експерти, които вземат решения по заявките за обектите на индустриална собственост или окончателни решения по спорове, се назначават само лица, които отговарят на следните изисквания: завършено висше образование и патентноправна специализация; практика в експертизата не по-малко от три години и положен изпит в Патентното ведомство. Условието и редът за провеждане на изпита се определят с акт на председателя на Патентното ведомство

Определението за длъжност „държавен експерт“ и „главен експерт“ е установено в чл. 7, ал. 1 и ал. 2 от Наредба за прилагане на класификатора на длъжностите в администрацията

Длъжността "държавен експерт" е свързана с изготвянето на високопрофесионални експертни анализи, прогнози, оценки и становища по секторни и хоризонтални политики, с разработването на стратегически документи в съответната област на управлението, с разработването на проекти на нормативни актове от национално значение, с предоставянето на методически указания по прилагането на административни актове, както и с координиращата функция между администрациите. Държавният експерт носи пряка отговорност във връзка с осъществяваната от него дейност.

Длъжността "главен експерт" е свързана с разработването на експертни анализи и

оценки, с изготвянето на становища, с участието в разработването на проекти на нормативни актове, с разработването на методологии, методики и механизми, с предоставянето на методически указания по прилагането на административните актове във връзка с дейността на администрацията, с подготвянето на отговори на запитвания на физически и юридически лица, с изготвянето на експертни анализи и оценки във връзка с осъществяване правомощията на ръководителя на администрацията и подобряване на административното обслужване. Главният експерт носи пряка отговорност във връзка с прилагането на нормативните актове и предлаганите от него решения.

От разпоредбите, отнасящи се до двете длъжности, следва да се направи извод, че се различават както по установеното нормативно наименование, така и по дейностите и правомощията, които осъществяват. Още повече, че законодателят е предвидил и систематическото място на двете да бъде в две отделни алинеи, макар и в една и съща разпоредба.

От приложените по делото длъжностни характеристики за длъжностите „държавен експерт“ и „главен експерт“ в дирекция С. при ПВ обаче не се установява да е налице съществена разлика. Основната такава се свежда до участие в състави по спорове (т. 5 от длъжностна характеристика) и изготвяне на становища за вземане на решения по тях. Последното обаче не е равносилно на „вземане решения по заявките за обектите на индустриална собственост или окончателни решения по спорове“ – чл. 83, ал. 2 от ЗПРПМ. Предвид цитираната разпоредба понятието за държавен експерт е обусловено от функциите, които се изпълняват, а именно от "функциите по вземане на решения по заявките за обектите на индустриална собственост или окончателни решения по спорове". Т. е. за да бъде едно лице държавен експерт по смисъла на ЗПРПМ, то следва да има правомощие по длъжностната си характеристика да взема самостоятелни решения по заявки за обекти на индустриалната собственост или да има право да взема окончателни решения по спорове. В случая от представената на л. 135-140 длъжностна характеристика „държавния експерт“ не може да взема решения по заявки и окончателни решения по спорове, а има правомощията само да изготвя решения или становища по жалби и искания за всички обекти на индустриалната собственост. Самостоятелни решения взема след съгласуване а директора на дирекцията по текущо възложени задачи, доколкото в случая въобще може да се говори за самостоятелност.

От всичко изложено, единственият възможен извод, които може да направи настоящата инстанция въз основа на всички представени доказателства, оценени поотделно и в тяхната съвкупност, е че към датата на постановяване на оспорената Заповед № II – 07/23.07.2020 г., издадена на основание чл. 106, ал. 1, т. 2 от ЗДСл. не е налице реално съкращаване на длъжността „главен експерт“, заемана от И. С., поради което не са налице материалноправните основания за прекратяване на служебното правоотношение.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд – София-град, II отделение, 28 състав

РЕШИ

ОТМЕНЯ Заповед № II-07/23.07.2020г. на Председателя на Патентното ведомство на Република България, с която е прекратено служебното правоотношение с И. Б. С. в качеството и на служител на длъжност „главен експерт“ в дирекция „Спорове и административнонаказателна дейност“ при ПВ, считано от 23.07.2020г.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщението до страните, че е постановено.

Препис от решението де с връчи на страните.

СЪДИЯ: